

ADAM BOCHENEK

*Prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego
w Krakowie*

MICHAŁ REICHER

*Prof. Akademii Medycznej
w Gdańsku*

ANATOMIA CZŁOWIEKA

PODRĘCZNIK DLA STUDENTÓW I LEKARZY

TOM II

MIĘŚNIE

napisał

ADAM BOCHENEK

przerobił i uzupełnił

MICHAŁ REICHER

WYDANIE VII(III), PRZEJRZANE

WARSZAWA

1958

PAŃSTWOWY ZAKŁAD WYDAWNICTW LEKARSKICH

SPIS TREŚCI

OGÓLNA BUDOWA MIĘŚNI	I
Uwagi wstępne	1
Budowa makroskopowa mięśni	2
Kształt	2
Przyczepy mięśni	3
Ściągno	3
Skład mięśnia	4
Stosunek brzośca mięśnia do ścięgna	4
Odmiany mięśniowe	6
Budowa mikroskopowa mięśni — opracował St. Hiller	6
Naczynia i nerwy mięśni — opracował St. Hiller	8
Narządy pomocnicze mięśni	9
Powięź	10
Kaletki maziowe	12
Pochewki ścięgien	12
Błoczki mięśni	14
Trzeczki	14
Fizyczne i biologiczne właściwości mięśni	14
Sprężystość	14
Napięcie	15
Skurcz	15
Mechanika mięśni	16
Kształtowanie ruchów	17
Koordynacja ruchów	17
Linia działania siły mięśnia	18
Działanie siły mięśnia na ścięgno	19
Siła mięśnia	20
Praca mięśnia	21
Działanie mięśnia na staw	21
Moment statyczny	24
Dźwignie	24
Rozwój mięśni — opracował St. Hiller	26
Mięśnie somatyczne	28
Mięśnie trzewne	30
Podział mięśni	31
MIĘŚNIE GRZBIETU	32
Powierzchowne mięśnie grzbietu	33
Mięśnie kolcowo-ramienne	33
Mięśnie kolcowo-żebrowe	42

Głębokie mięśnie grzbietu	42
Uwagi ogólne	42
Długie mięśnie grzbietu	43
Mięśnie kolcowo-poprzeczne	43
Mięsień krzyżowo-grzbietowy	44
Mięsień kolcowy	50
Mięśnie poprzeczno-kolcowe	52
Krótkie mięśnie grzbietu	53
Mięśnie podpotyliczne	55
Trójkąt podpotyliczny	57
Powięzie grzbietu	58
Powięź powierzchowna grzbietu	58
Powięź piersiowo-lędźwiowa	58
Powięź karkowa	59
MIĘŚNIE KLATKI PIERSIOWEJ	59
Mięśnie powierzchowne klatki piersiowej	59
Trójkąt naramiennie-piersiowy	61
Mięśnie głębokie albo właściwe klatki piersiowej	67
Przepona	73
Miejsca zmniejszonej oporności przepony	79
Mechanika oddychania	80
Powięzie klatki piersiowej	84
Powięź piersiowa	84
Powięź obojczykowo-piersiowa	84
Powięź wewnątrzpiersiowa	85
MIĘŚNIE BRZUCHA	85
Uwagi ogólne	85
Plastyka mięśni	87
Rozwój mięśni	88
Boczne i przednie mięśnie brzucha	89
Tylne mięśnie brzucha	97
Trójkąt lędźwiowy i ścięgniasta przestrzeń lędźwiowa	100
Współdziałanie mięśni brzucha	101
Rozciągnięta mięśni brzucha	103
Pochewka mięśnia prostego brzucha	103
Kresa biała	105
Powięzie mięśni brzucha	106
Powięź powierzchowna brzucha	107
Powięź podskórna	107
Powięź poprzeczna	107
Kanał pachwinowy	109
Zstępowanie gruczołów płciowych	110
Pierścień pachwinowy powierzchowny	111
Pierścień pachwinowy głęboki	112
Ściany kanału pachwinowego	113
Zawartość kanału pachwinowego	113
Powierzchnia wewnętrzna przedniej ściany brzucha	113
Miejsca zmniejszonej oporności ścian brzucha	117
Przepukliny pachwinowe	118

MIĘŚNIE SZYI	118
Uwagi ogólne.	118
Grupa powierzchowna mięśni szyi	120
Grupa środkowa mięśni szyi	125
Mięśnie podgnykowe	125
Mięśnie nadgnykowe	128
Grupa głęboka mięśni szyi	132
Mięśnie pochyle	132
Mięśnie przedkręgowe.	134
Powięź szyjna	136
Przestrzenie międzypowięziowe szyi.	138
Trójkąty szyi	140
MIĘŚNIE GŁOWY	141
Uwagi ogólne.	141
Mięśnie wyrazowe głowy	143
Mięśnie sklepienia czaszki	144
Mięśnie szpary powiekowej	145
Mięśnie szpary ustnej	149
Mięśnie nozdrzy	161
Mięśnie małżowiny usznej.	162
Wyraz twarzy	163
Mięśnie żwaczowe	164
Powięź głowy	170
Powięź policzkowo-gardłowa	170
Powięź skroniowa	171
Powięź przyusznicza i żwaczowa.	171
MIĘŚNIE KOŃCZYNY GÓRNEJ	172
Uwagi ogólne.	172
Mięśnie obręczy barkowej	173
Powięź barku	180
Dół pachowy i jama pachowa	182
Mięśnie ramienia	187
Grupa przednia mięśni ramienia	187
Grupa tylna mięśni ramienia.	191
Powięź ramienia	194
Mięśnie przedramienia	195
Grupa przednia mięśni przedramienia.	197
Warstwa powierzchowna	197
Warstwa głęboka	204
Grupa boczna mięśni przedramienia	207
Grupa tylna mięśni przedramienia	212
Warstwa powierzchowna	212
Warstwa głęboka	215
Dolek promieniowy	219
Powięź przedramienia	219
Powięź łokciowa	219
Dół łokciowy	219
Powięź przedramienia	221
Troczek zginaczy i prostowników	222

Pochewki ściąggen ręki	223
Grzbietowe pochwki ściąggen	223
Dłoniowe nadgarstkowe pochwki ściąggen	225
Dłoniowe palcowe pochwki ściąggen	227
Krótkie mięśnie ręki	228
Uwagi ogólne.	228
Mięśnie kłębu kciuka	230
Mięśnie kłębu palca małego	233
Mięśnie środkowe dłoni	235
Rozciągną grzbietowe palców ręki	239
Powięzie ręki	240
Rozciągną dłoniowe	241
MIĘŚNIE KOŃCZYNY DOLNEJ	243
Uwagi ogólne.	243
Mięśnie obręczy biodrowej	245
Uwagi ogólne.	245
Grupa przednia mięśni grzbietowych obręczy biodrowej	246
Grupa tylna mięśni grzbietowych obręczy biodrowej	250
Grupa mięśni brzusznych obręczy biodrowej	258
Mięśnie uda.	261
Uwagi ogólne.	261
Grupa przednia mięśni uda	262
Grupa przyśrodkowa mięśni uda	267
Grupa tylna mięśni uda	272
Powięzie biodra i uda	277
Powięź biodrowa	277
Powięź pośladowa.	278
Powięź szeroka	279
Topografia uda	282
Trójkąt udowy	282
Dół biodrowo-łonowy.	282
Kanał przywodzicieli.	283
Kanał udowy	283
Kanał zasłonowy	285
Mięśnie goleni.	285
Uwagi ogólne.	285
Grupa przednia mięśni goleni	286
Grupa boczna mięśni goleni	290
Grupa tylna mięśni goleni	293
Warstwa powierzchowna	293
Warstwa głęboka.	298
Powięzie goleni	307
Powięź podkolanowa	307
Dół podkolanowy	307
Powięź goleni	307
Pochewki ściąggen stopy	310
Grzbietowe pochwki ściąggen	310
Strzałkowe pochwki ściąggen	312
Piszczelowe pochwki ściąggen	312

Palcowe pochwki ścięgien	313
Krótkie mięśnie stopy	313
Uwagi ogólne.	313
Mięśnie grzbietu stopy.	316
Mięśnie podeszwy.	317
Mięśnie wyniosłości przysrodkowej	317
Mięśnie wyniosłości bocznej	319
Mięśnie wyniosłości pośredniej	321
Rozciągną grzbietowe palców stopy	326
Powięzie stopy.	326
Rozciągną podeszwowe	327
Skorowidz rzeczowy.	331